

Encyklopedia Solidarności

<https://encysol.pl/es/encyklopedia/hasla-rzeczowe/13396,Fundusz-Pomocy-Krajowi.html>
19.05.2024, 11:25

Fundusz Pomocy Krajowi

Hasło wydrukowane w **Tom IV**

Fundusz Pomocy Krajowi, powstał w Londynie 1979/1980 w wyniku połączenia Funduszu Pomocy Robotnikom i Funduszu Wolności Słowa. W FPK działali przedstawiciele rządu RP na uchodźstwie: prezydent Edward Raczyński, premier Kazimierz Sabbat, minister spraw krajowych Edward Franciszek Szczepanik, przedstawiciele wszystkich stronnictw reprezentowanych w emigracyjnym Sejmie.

W okresie funkcjonowania legalnej „S” E.F. Szczepanik założył w Londynie Instytut Badania Zagadnień Krajowych (od VIII 1980 w Wielkiej Brytanii powstały także Polish Solidarity Campaign oraz British Solidarity with Poland, zdobyły poparcie dla Polski, m.in. w kręgach zw. zaw. i angielskiej lewicy).

FPK wysłał w tym okresie pomoc medyczną, żywnościową i in. rzeczową (np. odzież), łącznie z pomocą dla środowisk politycznych, wartość ponad 100 tys. funtów (do organizowania zakupu sprzętu medycznego przystąpiła także Medical Aid for Poland).

Po 13 XII 1981 E. Raczyński potępił wprowadzenie stanu wojennego i zaapelował o wzmożenie pomocy dla Polski. FPK odegrał w niej główną rolę, chociaż środowiska starej emigracji przyjęły wkrótce strategię wspomagania środowisk solidarnościowych w kraju, popierał działalność Funduszu Pomocy Niezależnej Oświacie, Kulturze i Nauce, udzielając mu subkonta bankowego (co umożliwiło przekazanie przez Kongres Polonii Amerykańskiej dla FPNOKN 5 tys. dol.) i za granicą (w Londynie Komitet Pomocy Nowym Uchodźcom Ludwika Łubieńskiego, Zespół Działania NSZZ „S”).

W Wielkiej Brytanii zorganizowano kilkunastotysięczne demonstracje, m.in. pikietę ambasady polskiej w Londynie.

FPK przesyłał pomoc (zazwyczaj subwencje po 500 funtów)

podziemnej „S”, organizacjom naukowym i oświatowym (m.in.: Oświata-Kultura-Nauka: Społeczny Komitet Nauki, Komitet Kultury Niezależnej, Zespół Oświaty Niezależnej, Społeczna Komisja Zdrowia, KOS), redakcjom pism podziemnych (m.in. „Niepodległość”, „Tygodnik Wojenny”), wydawnictwom (Karta, Biblioteka Historyczno-Literacka), Archiwum Wschodniemu i Niezależnemu Ruchowi Harcerskiemu i in.; ponad 100 polskich działaczy opozycyjnych, naukowców i studentów otrzymało stypendia, pomoc medyczną, żywnościową kierowaną do diecezjalnych komitetów pomocowych. Zorganizowano siatkę emisariuszy do kraju (m.in. Z. Wielogórska, ps. Mewa) oraz drogę przetrzutu sprzętu drukarskiego i elektronicznego do kraju poprzez Szwecję.

1981–1982 zebrano i przekazano do kraju po ponad 30 tys. funtów, w nast. 2 latach po ok. 13–14 tys., w kolejnym roku o poł. mniej; dodatkowo 1984–1985 wpłynęło prawie 9 tys. funtów przeznaczonych specjalnie na kulturę i naukę.

Środowisko FPK planowało wspierać m.in. Fundację Rolniczą Episkopatu Polski, pomoc KUL, rozbudowę na świecie sieci placówek Towarzystwa Przyjaciół KUL. W przypadku osłabienia represji w kraju rząd K. Sabbata i E.F. Szczepanika planował stworzenie z Bankiem Światowym i Międzynarodowym Funduszem Walutowym programu pomocy gospodarczej dla Polski na wzór planu Marshalla.

Marek Kunicki-Goldfinger

[Londyn, Region Zagranica](#)

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

[Zgłoś błąd](#)